

POLITIK

Politik är en del av ämnet samhällskunskap. Politik är ett ord på grekiska som kan översättas till "konsten att styra ett samhälle". Politik handlar just om det – hur samhället styrs. I en demokrati som Sverige väljer vi vilka som ska sköta vårt samhälle. De som blir valda kallas för politiker. De flesta politikerna i Sverige är vanliga människor med vanliga jobb. När det är val i Sverige så väljer man vilka politiker som ska få bestämma hur samhället ska styras. Man kan säga att politikerna är representanter för folket. Alla människor i Sverige kan inte samtidigt vara med och bestämma så därför väljer vi en person som får tala för många. Målet med att ha val är att folket ska kunna få välja en politiker som tycker på samma sätt som de som röstar – så att det kan bli som väljarna vill. Därför har vi i Sverige politiska partier som personer som vill bli politiker kan gå med i. Genom att rösta på ett visst partis kandidater så ökar du chansen till att få politiker med samma åsikt som dig själv. I Sverige har vi flera hundra partier men åtta partier är mycket större än alla andra.

ORDLISTA

Demokrati = När folket bestämmer sina ledare

Val = Händelsen när folket väljer nya ledare

Representant = en person som talar för någon annan

Väljarna = de som får rösta i ett demokratiskt val

IDEOLOGIER

En ideologi är en grundsyn på hur världen borde förändras. Ofta finns det ett drömsamhälle man strävar efter. Ideologin är som ett kompass för att nå det drömsamhället.

ISMERNA

De vanligaste ideologierna är rörelser med namn som slutar -ism. Ismer är inriktningar och måste inte ha med politik att göra men det är vanligt att politiska tankar är ismer.

DE TRE STORA IDEOLOGIerna

Ana + arki =
Ingen bestämmer
(på grekiska)
Anarkister vill lägga
ner staten helt så
alla kan sköta sig
själva

De allra flesta politiska partierna idag har starka kopplingar till minst en av tre stora ideologierna: Socialism, Liberalism eller Konservatism.

Dessa tre ideologier uppstod i samband med industriella revolutionen. När samhället förändrades så plötsligt som det gjorde då så sökte människor svar kring vart samhället egentligen var på väg och hur man skulle kunna arbeta för att nå ett drömsamhälle.

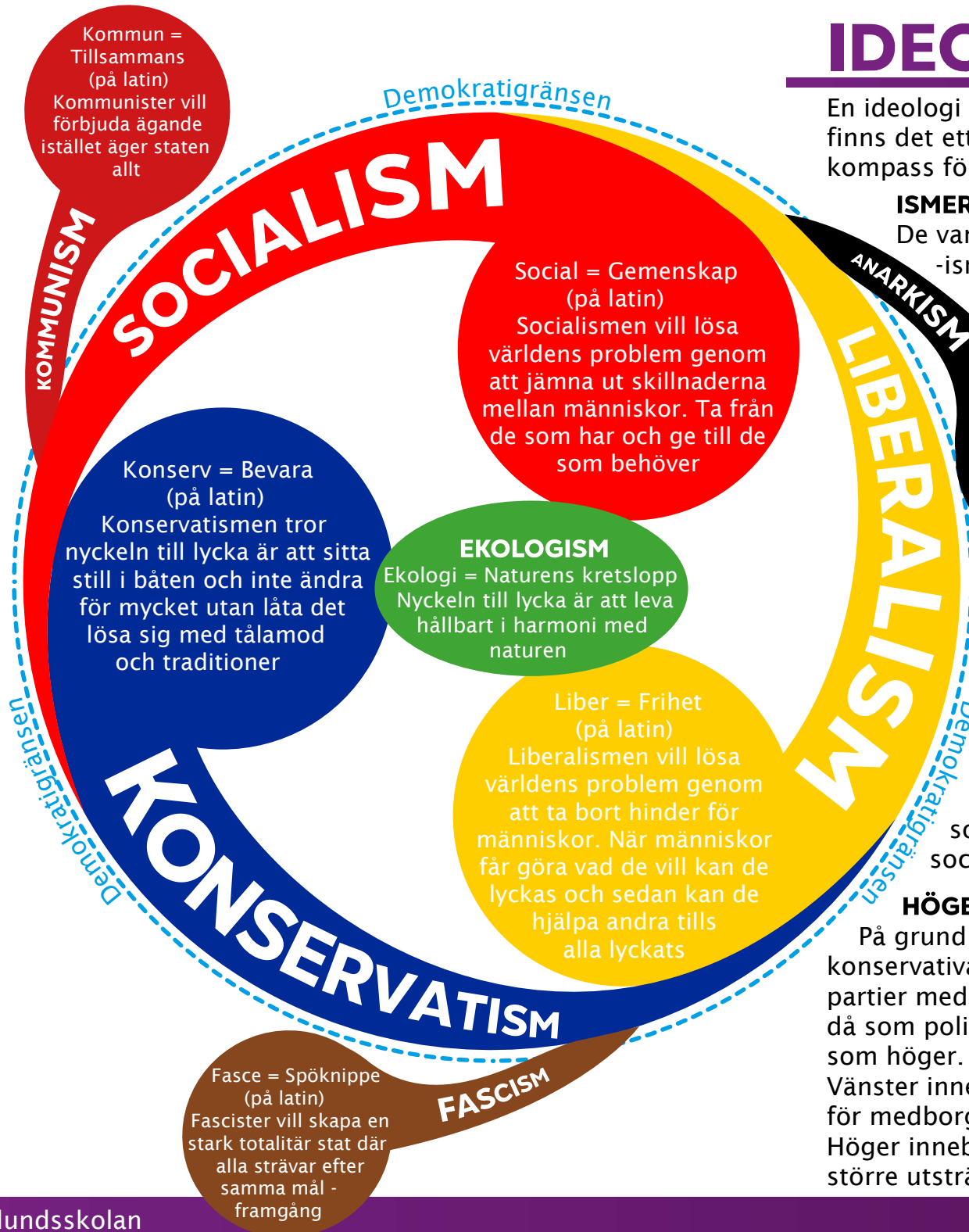
SOCIALISMEN

Den rörelse som haft mest inflytande på Europa är förmodligen socialismen. I synnerhet har socialismen påverkat svensk och nordisk politik - där socialdemokrater haft en stark ställning under lång tid.

HÖGER OCH VÄNSTER

På grund av socialismens starka ställning brukar liberaler och konservativa ofta räknas ihop i samma grupp när man jämför partier med varandra inom politiken. Socialistiska partier räknas då som politisk vänster medan liberala och konservativa räknas som höger.

Vänster innebär därmed att man vill ha en stat som gör mycket för medborgarna, och som därför får kosta mycket skattepengar. Höger innebär istället att medborgarna betalar mindre skatt och i större utsträckning gör det de behöver för sig själva.

Kommun =
Tillsammans
(på latin)
Kommunister vill
förbjuda ägande
istället äger staten
allt

Social = Gemenskap
(på latin)
Socialismen vill lösa
världens problem genom
att jämna ut skillnaderna
mellan människor. Ta från
de som har och ge till de
som behöver

EKOLOGISM
Ekologi = Naturens kretslopp
Nyckeln till lycka är att leva
hållbart i harmoni med
naturen

Liber = Frihet
(på latin)
Liberalismen vill lösa
världens problem genom
att ta bort hinder för
människor. När människor
får göra vad de vill kan de
lyckas och sedan kan de
hjälpa andra tills
alla lyckats

Konserv = Bevara
(på latin)
Konservatismen tror
nyckeln till lycka är att sitta
still i båten och inte ändra
för mycket utan låta det
lösa sig med tålamod
och traditioner

Fasce = Spöknippe
(på latin)
Fascister vill skapa en
stark totalitär stat där
alla strävar efter
samma mål -
framgång

POLITISKA VÄNSTERN

Mer välfärd, Fler skyddsnet, Jämlikhet

KOLLEKTIVET STÅR I CENTRUM

Att leva i ett samhälle är en lagsport. Är du bra på något är det viktigt att det kommer alla till glädje.

PROBLEMET MED HÖGERN

Högerpolitik gör att människor dör av fattigdom samtidigt som andra lever omänskligt lyxigt. Samhällen som är höger gör att de som äger företag tar alla pengar som skapas istället för att återinvestera i det samhället som skapat det. Människor föds med olika förutsättningar och det är samhällets plikt att jämna ut rikedom.

EN VÄNSTERHJÄLTE

Robin Hood - han tog från de rika och gav till de fattiga

SÅ LYCKAS VI MED VÄNSTERPOLITIK

Om man kan ta bort de orättvisor som idag gör att människor har olika chans att lyckas kommer alla må bättre och därmed kommer fler kunna arbeta och tjäna mer pengar till samhället - som då kan göra mer för oss medborgare.

BROTTLIGHET

Huvudorsaken till att folk begår brott är att de inte är en del av samhället. Genom att göra livet bättre för de som har det svårt kommer vi minska brotten. Långa fängelsestraff gör ingen skillnad. De som begår brott behöver hjälp så att de ska bli mindre brottsliga i framtiden.

OMGIVNING

Alla bebisar är lika och därefter formas vi till människor utifrån de familjer och samhällen vi växer upp i. Därför är det viktigt att minska skillnader mellan fattiga och rika. Män och kvinnor är i grunden väldigt lika men eftersom vi växer upp med påtvingade normer och förväntningar blir vi olika. Dessa roller är inte givna på förhand och bör därför ifrågasättas om de är obekväma.

PLANEKONOMI

Om staten tar det yttersta ansvaret för att saker blir gjorda vet vi att det blir gjort på ett rättvist sätt. Det gör inget om det kostar mer så länge många får jobb och vi kan garantera att alla får vad de behöver även där det är en låg efterfrågan.

MEDIA, KONST, KULTUR OCH IDROTT

Ska finnas för alla. Vi har ett behov av kultur och idrott och därför är det värt att stödja alla former - även de som inte berör så många.

VÅRD

Alla kan drabbas av sjukdomar och olyckor. Din plånbok ska inte avgöra vilka chanser du har till att må bra. Genom utbildning kan vi få folk att bli friskare

POLITISKA HÖGERN

Lägre skatter, Högre straff, Mer frihet

INDIVIDEN STÅR I CENTRUM

Du ska inte behöva hållas tillbaka av andra. Är du bra på något har du rätt att bli framgångsrik för det.

PROBLEMET MED VÄNSTERN

Vänsterpolitik gör människor lata. Samhällen som är vänster stannar av i utvecklingen då ingen motiveras att uppfinna saker eller skapa företag som ger arbeten. Människor har ett behov av få sticka ut och vi mår dåligt av att inte få det.

EN HÖGERHJÄLTE

Elon Musk - han är framgångsrik företagsledare som driver teknologin framåt och skapar jobb och en ljusare framtid

SÅ LYCKAS VI MED HÖGERPOLITIK

Om vi tillåter folk att tjäna pengar kommer detta skapa konkurrens. De som tjänar mycket pengar kommer försöka tjäna mer och kommer då starta företag. Det kommer göra att fler får en chans att tjäna pengar och tids nog så "sipprar pengarna nedåt" i samhället och kommer fler till nytta.

BROTTLIGHET

Folk som begår brott gör det för att de försöker ta en enkel väg istället för att göra rätt för sig. Genom att ha hårdare straff kan vi avskräcka brottslingar och ge rättvisa för de som blivit drabbade. Om de som begår brott är inlåsta kan de inte begå nya brott.

GENER

Människor är olika. Vi är de vi är för att vi har de gener vi har och det finns skillnader mellan oss som skulle varit där oavsett hur vi vuxit upp. Män och kvinnor är olika från grunden och har av naturen olika egenskaper och intressen som alltid funnits där. Därför är det inte konstigt om vi har olika roller.

MARKNADSEKONOMI

Nästan allt kan lösas med marknadens principer. Då blir det billigast och effektivast samtidigt som folk som gör nytta kan tjäna på det. Vill tillräckligt många ha något kommer företagen lösa det. Varför ska alla betala för några fås behov?

MEDIA, KONST, KULTUR OCH IDROTT

Ska kunna stå för sina kostnader. Om det inte lönar sig så får de försöka anpassa sig så att fler berörs av det. Sponsorer eller biljettintäkter löser problemen.

VÅRD

Om man tar hand om sig själv blir man inte lika sjuk. Det är bättre att alla har en försäkring och att man betalar för sin egen vård. Då kommer folk vilja leva ett friskare liv och alla mår bättre.

SOCIALDEMOKRATERNA (S)

Socialistiskt parti med vissa liberala och konservativa drag

Har historiskt varit arbetarnas parti med en bakgrund i arbetarrörelsen. Socialdemokraterna har varit Sveriges största parti i över 80 år.

Viktiga frågor: minskad arbetslöshet, hög skatt så att staten är stabil vid kriser

MAGDALENA ANDERSSON

Röstandel i senaste valet:

30,3%

VÄNSTERPARTIET (V)

Socialistiskt parti

Har historiskt varit ett parti för arbetare och personer med låg inkomst. Tidigare kallade de sig kommunister men har nu slutat göra det.

Viktiga frågor: förbjud att företag gör vinst på välfärd, bostäders hyror ska förhandlas fram

NOOSHI DADGOSTAR

Röstandel i senaste valet:

6,8%

CENTERPARTIET (C)

Liberalt parti

Har historiskt varit ett landsbygdens parti och tidigare hette de Bondeförbundet. Nu är de företagsinriktade och för större friheter för arbetsgivare

Viktiga frågor: mer lokalt självstyre, lägre företagsskatter

MUHARREM DEMIROK

Röstandel i senaste valet:

6,7%

MILJÖPARTIET DE GRÖNA (MP)

Ekologiskt parti

Ett ganska nytt parti som driver en politik som värnar naturmiljöer och klimatet

Viktiga frågor: satsa på förnybar energi, jämställdhet

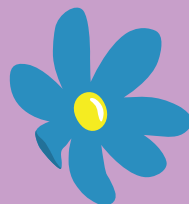

AMANDA LIND

DANIEL HELLDÉN

Röstandel i senaste valet:

5,1%

Sverigedemokraterna (SD)

Konservativt parti med vissa nationalistiska drag

Ett ganska nytt parti med en bakgrund i Bevara Sverige svenskt-rörelsen. Numera är de ett populärt parti bland Sveriges arbetare

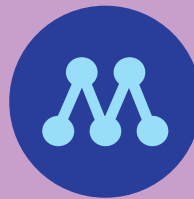
Viktiga frågor: mindre invandring, kärnkraft

JIMMIE ÅKESSON

Röstandel i senaste valet:

20,5%

Moderaterna (M)

Konservativt parti med vissa liberala drag

Har historiskt varit ett parti för de som har pengar och resurser. Tidigare hette de Högerpartiet och de har typ varit det enda partiet förutom (S) som haft statsministerposten

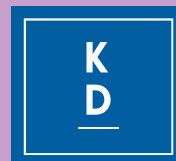
Viktiga frågor: lägre skatter, hårdare straff

ULF KRISTERSSON

Röstandel i senaste valet:

19,1%

Kristdemokraterna (KD)

Konservativt parti

Ett ganska nytt parti med en bakgrund i frikyrkorörelsen. Även om de inte är ett religiöst parti längre är de starka bland frikyrkliga väljare

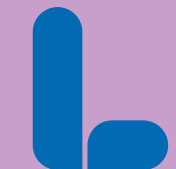
Viktiga frågor: avskaffa regionerna, mer poliser

EBBA BUSCH

Röstandel i senaste valet:

5,3%

Liberalerna (L)

Liberalt parti med konservativa drag

Har historiskt varit ett parti för de välutbildade. Tidigare hette de Folkpartiet men bytte namn för några år sedan

Viktiga frågor: strängare regler i skolan

JOHAN PEHRSSON

Röstandel i senaste valet:

4,6%

POLITISKA MODELLER

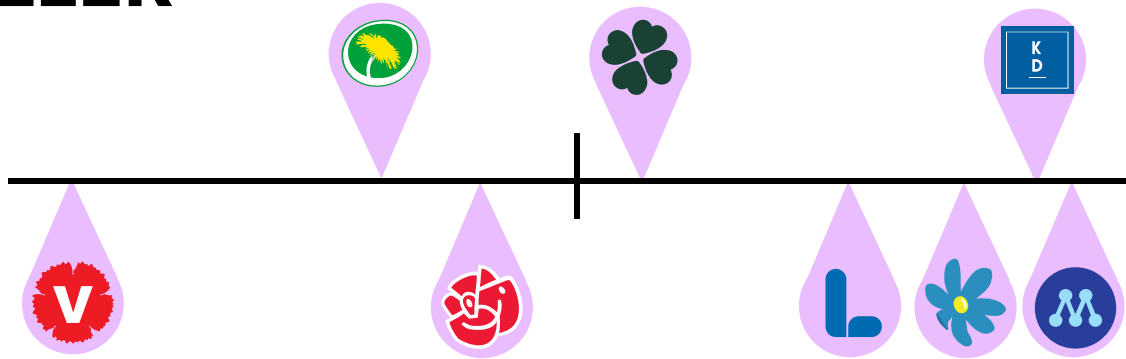
HÖGER/VÄNSTER-SKALAN

På höger/vänster-skalan kan man visa hur partierna ligger i förhållande till varandra.

De partierna som är längst åt vänster är positivt inställda till att staten ska sköta mycket av det som vi behöver. De tycker att det ska betalas med skatter som kan vara en ganska stor andel av vår inkomst. Partierna till höger tycker tvärtom att företag ska sköta mycket av det vi behöver och att vi därifrån kan minska skatterna. Partier som ligger i mitten tycker att vissa saker kan skötas av staten och andra av företag. De vill ha mer skatter på vissa saker och mindre på andra.

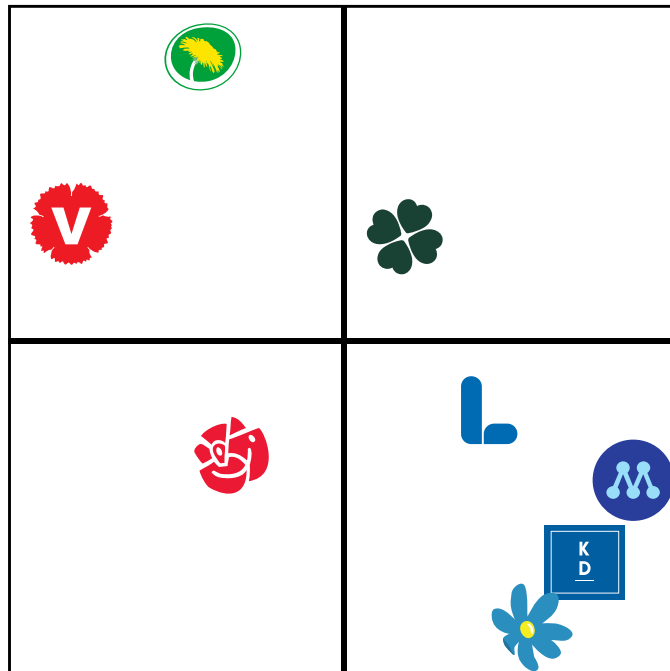
VÄNSTER
Större stat, högre skatter

HÖGER
Mindre stat, lägre skatter

GAL

Grön, Alternativ, Libertarian

VÄNSTER
Större stat,
högre skatter

TAN
Traditionell, Auktoritär, Nationalistisk

GAL/TAN

På senare år har höger/vänster-skalan inte varit lätt att göra tydlig och man har behövt ett nytt sätt att visa hur partierna tycker och då uppstod GAL/TAN-skalan. Den fungerar som ett koordinatnät där partierna sorteras efter två parametrar: Det klassiska höger/vänster med fokus på ekonomiska faktorer och utifrån hur deras inställning är till naturen, traditioner och människors frihet

GAL

G:et i GAL står för grön och betyder att partiet vill att staten tar ett ansvar för klimat och miljö i större utsträckning än idag. A:et står för alternativ och betyder att partiet till viss grad vill se en annan samhällsutveckling där människor arbetar mindre och har mer tid konst, kultur och fritid. L:et står för libertarian betyder att människor får större friheter och att staten ska ha mindre kontroll över människors liv. Partier som hamnar högt på GAL-skalan behöver inte tycka lika bra om alla de här tre kategorierna men de är mycket närmre en eller flera av dessa kategorier än de är nära TAN-kategorierna.

HÖGER
Mindre stat,
lägre skatter

TAN

T:et i TAN står för traditionell och betyder att partiet tycker det är viktigt att inte göra för stora förändringar i samhället. I synnerhet inte när det kommer till kultur, normer och religion. A:et står för auktoritär och betyder att partiet tycker det är viktigt att staten har möjligt att ha makten över sina medborgare. Mer poliser och strängare tag mot de som ställer till med bråk. N:et står för nationalistisk och innebär att partiet tycker det är viktigt att vi pratar samma språk och att vi som land har starka gemensamma värderingar som vi alla står bakom.